

Stališče Rektorske konference RS in visokošolskih partnerjev o predlogu Združenega zakona o visokem šolstvu in raziskovalno razvojni dejavnosti

RKRS in podpisani partnerji z veliko zaskrbljenostjo ocenjujemo, da je predlog Zakona o visokem šolstvu in raziskovalno razvojni dejavnosti (ZVŠRRD), ki smo ga prejeli s strani Ministrstva RS za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, konceptualno zgrešen, pravno nedodelan sam po sebi poln vsebinskih neskladij in z vidika posameznih rešitev neustaven. Kot tak ne nudi ustrezne podlage za urejanje področja znanosti in visokega šolstva ter osnove za smiselno razpravo.

Prepričani smo namreč, da kakovost raziskovanja in študija temeljita na kritični masi vrhunskega znanja, raziskovalni tradiciji, interdisciplinarnem povezovanju in oblikovanju trdne akademske kulture, kar so sodobne univerze dosegle skozi več generacij. Razpustitev univerz pa bi v nasprotju s tem vodila v oslabitev razvojne sposobnosti visokošolskega prostora v Sloveniji in v oddaljevanje od družbe znanja. Zato lahko predlog zakona razumemo tudi kot napad na evropsko razumevanje avtonomije univerz.

Kot tak izraža nezaupanje do akademske skupnosti in njene sposobnosti uresničevanja ustavno zagotovljene avtonomije. Za nameček pa vzpostavlja privilegiran položaj zasebnih visokošolskih organizacij nasproti javnim in državnim, čeprav zasebni sektor na tem področju v Sloveniji nima skoraj nobene tradicije. Znanje obravnava kot tržno blago na dereguliranemu tržišču, spodbuja elitizacijo ter omejuje dostopnost visokega šolstva z uvedbo šolnin in zmanjševanjem pravic študentov.

Slovenija mora biti na znanju temelječa družba, zato je potrebno zagotoviti dostopnost študija vsem državljanom ne glede na njihov socialni položaj ter pri tem upoštevati specifično in naravno študijskih procesov, pri čemer je potrebno zagotoviti pogoje za izoblikovanje celostnih osebnosti bodočih intelektualcev.

V skladu s tem menimo, da predloženo besedilo ni primerno za javno obravnavo in obžalujemo, da širša znanstvena, akademska in študentska skupnost ni bila povabljena k njegovi pripravi. V skladu s tem visokošolski partnerji pozivamo predlagatelja, da predlog zakona umakne.

Zaradi zaščite javnega interesa na področju visokega šolstva, znanosti, umetnosti in raziskovanja ter izhajajoč iz zgoraj navedenih ugotovitev pozivamo predlagatelja:

1. da takoj umakne predlog zakona iz nadaljnje obravnave, saj je v izhodiščih zgrešen in ga ni mogoče dopolnjevati;
2. da na podlagi 58. člena Ustave RS pripravi zakon o financiranju univerz in ustrezno opredeli raziskovalno dejavnost ter ohrani pomen in vlogo študentske organiziranosti v skladu z Zakonom o skupnosti študentov;

3. da v pripravljajno skupino vključi visokošolske partnerje in širok krog strokovnjakov za področje znanosti ter visokega šolstva že v fazi snovanja temeljnih usmeritev. Pripravljavci obstoječega predloga so namreč pokazali nepoznavanje tako slovenskega kot mednarodnega visokošolskega in raziskovalnega prostora, nepoznavanje akademske tradicije in razvojnih trendov akademskih in raziskovalnih institucij.

Trdno smo prepričani, da bi tak način delovanja bistveno bolj pripomogel k zadovoljevanju potreb po izboljšanju zakonskih okvirov, ki naj omogočijo nadaljnji razvoj visokošolskega izobraževanja in raziskovanja v Sloveniji ter posledično hitrejši prehod slovenske družbe v visokotehnološko družbo z visoko kakovostjo življenja posameznika.

V primeru, da bo predlagatelj vztrajal z javno obravnavo predloženega predloga zakona, bomo prisiljeni še dodatno opozoriti na posledice, ki bi lahko nastale zaradi pomanjkljivosti in nesprejemljivosti predlaganega besedila. Odločno bomo branili ustavno določeni položaj univerz, študentskega organiziranja in raziskovalnih institucij, njihovo integriteto in pravice avtonomnega izobraževalnega, znanstvenoraziskovalnega in umetniškega visokošolskega dela.

V Ljubljani, 26. aprila 2007

Podpisniki:

Prof. dr. Andreja KOCIJANČIČ
Predsednica RK RS,
Rektorica Univerze v Ljubljani

Prof. dr. Ivan ROZMAN
Rektor Univerze v Mariboru

Prof. dr. Lucija ČOK
Rektorica Univerze na Primorskem

Jernej ŠTROMAJER
namestnik predsednice Študentske organizacije Slovenije

